

November 2021

Medförande av skolpeng utomlands och utökad statsbidrag

Resolutionsmottagare

Utbildningsdepartementet

Utbildningsutskottet

Skolverket

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Problemformulering

Svenskar i Världen har under flera år tagit del av det stora intresset för studier vid de svenska utlandsskolorna som finns hos svenska barn och ungdomar. De flesta elever följer med sin vårdnadshavare utomlands och får då del av statsbidraget till den svenska utlandsskolan.

Det finns även elever som vill studera ett år eller en termin vid en svensk utlandsskola, särskilt i gymnasiet. I de flesta fall åker eleven ensam och vårdnadshavaren bor kvar i sin hemkommun i Sverige. Dessa elever är inte behöriga till statsbidrag.

Vissa kommuner godkänner att barn och ungdomar som är folkbokförda i kommunen får ta med sig sin skolpeng till svenska utlandsskolor, medan andra kommuner nekar motsvarande. Det innebär att den som bor i ”fel” kommun får högre skolkostnader jämfört med den som bor i ”rätt” kommun. En subventionerad skolkostnad kan vara avgörande om en familj har möjlighet att låta ett barn studera vid en svensk utlandsskola.

Något uttryckligt förbud mot möjligheten att ta med sig skolpeng utomlands finns inte i skollagen (2010:800). Men skollagen anger samtidigt heller ingen skyldighet för kommuner att bevilja skolpeng utomlands. Det saknas därmed tydlighet från lagstiftaren kring vad som gäller på området. SKR har vid flertalet tillfällen uttalat att möjligheten att ta med sig skolpengen utomlands inte överensstämmer med kommunallagen.

En mer generös inställning till skolpengen skulle bidra till att dyra svenska utlandsskolor, där statsbidraget inte täcker skolavgiften, skulle minska de stora kostnaderna. Dessutom skulle eleven som vill läsa vid en svensk utlandsskola, trots att föräldrarna bor i Sverige, lättare kunna finansiera en sådan möjlighet.

Lösningförslag

Till SKR, Utbildningsdepartementet och Utbildningsutskottet:

Svenskar i Världen anser att det borde vara självklart att underlätta för studier utomlands. Att bo och studera utomlands ger positiva erfarenheter som en person tar med sig resten av livet. Svenskar i Världen vill därför gärna se att alla svenska elever vid grundskolan och gymnasieskolan ska få möjlighet att ta med sig skolpengen till svenska utlandsskolor. Dessa skolor erbjuder en unik möjlighet till studier utomlands samtidigt som eleverna får jämförbara kunskaper med sig hem.

När barn och ungdomar får olika förutsättningen för att de bor i olika kommuner behövs en övergripande statlig policy, lag eller förordning. Svenskar i Världen föreslår en statligt fastställd skolpeng som skickas med under skoltiden, något som skulle bidra till likvärdigheten inom området.

Till Utbildningsdepartementet och Skolverket:

I ett nästa steg uppmanar Svenskar i Världen ansvariga att utöka det befintliga statsbidraget så att de svenska utlandsskolorna i sin tur kan sänka skolavgifterna för de familjer som flyttar utomlands med sina barn. Trots det statsbidrag som idag ges till utlandsskolorna är avgifterna för att placera sina barn på en svensk utlandsskola väldigt höga. De höga kostnaderna riskerar att leda till att familjer behöver avstå möjligheten att bo utomlands och därmed går både individerna och det svenska samhället minste om värdefull internationell erfarenhet.

Det bör även undersökas hur barn med särskilda behov kan få bättre stöd genom statsbidrag.